

УДК 349.2

Т. М. Вахоньса

ЮРИДИЧНА ПРИРОДА ТА ЗНАЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ

У статті досліджено поняття технологічної дисципліни, визначено її характерні риси та основні складові. В результаті дослідження розглянуто різні аспекти поняття «дисципліна праці» та проаналізовано особливості правової регламентації технологічного процесу виробництва. Виокремлено основні нормативні акти, які містять техніко-юридичні норми, та встановлено особливості юридичної відповідальності за порушення технологічної дисципліни в контексті трудової дисципліни.

Ключові слова: дисципліна праці, технологічна дисципліна, виробнича дисципліна, трудова дисципліна, технологічний процес, технічні норми.

DOI 10.34079/2226-3047-2019-9-17-65-72

Постановка проблеми. Виробництво будь-якої продукції, надання значної кількості побутових послуг супроводжуються застосуванням певного технологічного процесу, який регламентується спеціальними, як правило, технічними правилами. Залучення працівників до технологічних процесів є основною частиною трудового процесу на виробництві. Відносини щодо впровадження технологічного процесу на виробництві регулюються правовими нормами, які встановлюються роботодавцем шляхом прийняття низки локальних нормативних актів. Необхідність дотримання технологічних та технічних норм є обов'язком учасників трудового процесу, що визначається як обов'язок дотримуватися технологічної дисципліни. Технологічна дисципліна є ваговою складовою дисципліни праці, яка загалом характеризується такими поняттями як трудова дисципліна, службова дисципліна, виробнича дисципліна та, відповідно, технологічна. Дослідження дисципліни праці різними науковцями у різні часи так і не призвели до виникнення однозначного розуміння юридичної сутності вищезазначених видів дисципліни праці. Більш того, так і залишається невизначеною у повному обсязі юридична природа технічних норм та технологічної дисципліни як складової трудового права та регулятора трудових правовідносин. Зазначене обумовлює актуальність обраної теми та необхідність подальших досліджень у зазначеній сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Необхідність подальшого вивчення технологічної дисципліни та технічних норм є безспірною, оскільки в Україні окремо саме цьому питанню практично не приділялась увага. В основному воно розглядалося в контексті дослідження трудової дисципліни такими науковцями як: Н.Б. Болотіна, В.С. Венедиктов, О.І. Процевський, В.Г. Ротань, В.В. Форманюк, Г.І. Чанишева, В.І. Щербина та інші.

Метою дослідження є з'ясування юридичної сутності технологічної дисципліни та визначення її місця у відносинах забезпечення дисципліни праці.

Виклад основного матеріалу. Глава X Кодексу законів про працю України присвячена правовому регулюванню дисципліни праці, має назву «Трудова дисципліна» та визначає обов'язки сторін трудового договору щодо її дотримання. У ст. 139 КЗпП України, яка визначає обов'язки працівників, встановлено, що працівники

зобов'язані додержуватися трудової і технологічної дисципліни та вимог нормативних актів про охорону праці тощо. У ст. 141 КЗпП України, яка визначає обов'язки власника, встановлено, що він повинен забезпечувати трудову і виробничу дисципліну, неухильно додержуватися законодавства про працю і правил з охорони праці тощо. Таким чином, виходячи із основних положень КЗпП України, дисципліна праці складається із таких елементів як: 1) трудова дисципліна; 2) виробнича дисципліна; 3) технологічна дисципліна. При цьому поняття «трудова дисципліна» може розглядатися як складова частина дисципліни праці, так і як синонім поняття «дисципліна праці».

Дисципліна праці є складним та багатоаспектним поняттям, до розгляду якого, з боку вчених, використовуються та використовувалися різні підходи:

1) дисципліна праці розглядається як родове поняття, до складу якого входить трудова та технологічна дисципліна [1, с. 15];

2) трудова дисципліна розглядається як родове поняття, до складу якого входить дисципліна праці та технологічна дисципліна [2, с. 29];

3) трудова дисципліна розглядається як родове поняття, до складу якого входить виробнича та технологічна дисципліна [3, с. 227];

4) виробнича дисципліна розглядається як родове поняття, до складу якого входить трудова та технологічна дисципліна [4, с. 282].

У нормах трудового законодавства не міститься визначення трудової, виробничої та технологічної дисципліни, але більшість норм, які закріплюють обов'язки працівників та роботодавців, надають можливість з'ясувати юридичну сутність того чи іншого виду дисципліни праці. Аналізуючи норми чинного КЗпП України слід звернути увагу, що, визначаючи обов'язки працівників, законодавець вказує на необхідність додержання ними трудової та технологічної дисципліни (ст. 139). Норма, яка визначає обов'язки роботодавця, вказує на необхідність правильної організації праці, створення умов для зростання продуктивної праці, а також необхідність забезпечення трудової та виробничої дисципліни (ст. 141). У розділі III «Основні обов'язки робітників і службовців» «Типових правил внутрішнього трудового розпорядку для робітників» [5] вказано, що працівники зобов'язані чесно і сумлінно працювати та дотримуватися дисципліни праці, яка визнається основою порядку на виробництві. Щодо роботодавців закріплено обов'язок забезпечувати суворе дотримання трудової та виробничої дисципліни, постійно здійснюючи організаційну, економічну та іншу роботу, спрямовану на раціональне використання трудових ресурсів, формування стабільних трудових колективів тощо.

Дисципліна праці, таким чином, є основою правопорядку та належного функціонування будь-якого підприємства (установи, організації); обов'язок дотримуватися трудової та технологічної дисципліни є спільним обов'язком всіх учасників трудового процесу, при цьому на роботодавців покладається додатковий обов'язок у вигляді забезпечення трудової та виробничої дисципліни. Виробнича дисципліна в трудовому праві є категорією, яка у більшій мірі характеризує обов'язки роботодавця, що спрямовані на створення належних, безпечних і здорових умов праці та, одночасно, на продуктивну роботу працівників та всього підприємства.

Трудова дисципліна традиційно визначається як система правових норм, що регулюють внутрішній трудовий розпорядок, встановлюють трудові обов'язки працівників та роботодавця, визначають заохочення за успіхи в роботі й відповідальність за невиконання цих обов'язків. Питання трудової дисципліни вирішуються за допомогою юридичних норм, що містяться у законах (КЗпП України, спеціальні закони), підзаконних нормативних актах (типові галузеві правила внутрішнього трудового розпорядку, галузеві статuti про дисципліну тощо), локальних

актах (правилах внутрішнього трудового розпорядку, колективному договорі, дисциплінарних статутах, положеннях про дисципліну тощо), а також можуть визначатися у трудовому договорі.

Одне із важливих місць у забезпеченні трудової дисципліни на конкретному підприємстві належить правилам внутрішнього трудового розпорядку, які можна визначити як сукупність норм, що встановлюють порядок взаємовідносин, взаємодії та підпорядкованості у трудовому колективі в процесі праці: між роботодавцем і працівниками, безпосередньо між працівниками, між роботодавцем і трудовим колективом. Внутрішній трудовий розпорядок на підприємстві (в установі, організації) розробляється на основі типових і галузевих правил і затверджується відповідно до ст. 142 КЗпП України, трудовим колективом за поданням власника або уповноваженого ним органу разом з профспілковим органом. Правила внутрішнього трудового розпорядку закріплюють порядок прийому і звільнення працівників, основні їх обов'язки, встановлюють режим робочого часу і відпочинку, визначають порядок заохочення працівників за успішну роботу і види та порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності.

Одним із важливих обов'язків будь-якого працівника є дотримання технологічної дисципліни. Виготовлення будь-якої продукції потребує дотримання працівниками певного технологічного процесу. Життєздатність технологічного процесу забезпечується правильною організацією виробничої діяльності підприємства та дотриманням технічних норм. Технологічний процес визначає послідовність (порядок) здійснення виробничих операцій, режимів функціонування машин, прийомів та способів виконання робіт, застосування певних видів сировини та матеріалів, використання спеціальних інструментів та приладів тощо.

Безпека праці при виготовленні продукції у промислових умовах залежить від дотримання юридичних норм про охорону праці, а також від дотримання технічних норм, що є складовою частиною технологічного процесу виготовлення тієї чи іншої продукції.

Таким чином, забезпечення дотримання технологічного процесу, здійснюється за допомогою технологічної дисципліни, яку можна визначити як сукупність технічних, технологічних та техніко-юридичних норм, за допомогою яких здійснюється встановлення, дотримання, використання та забезпечення вимог технологічного процесу. Технологічна дисципліна забезпечує таку організацію виробництва при якій працівниками і роботодавцем не допускається порушення технологічного процесу. Технологічний процес як сукупність вимог та правил, що призначаються для виконання учасниками трудового процесу, покладається в основу будь-якого виробництва.

Виробничий процес передбачає впровадження, взаємодію та функціонування всіх ланок та підсистем роботи підприємства (співпраця всіх учасників трудового процесу, організація поставки сировини (матеріалів), контроль за якістю виготовленої продукції, дотримання норм технологічного процесу, впровадження механізмів для створення безпечних та здорових умов праці тощо). Виробнича дисципліна, таким чином, є сукупністю вимог, умов, передумов, дій, які надають можливість працювати підприємству як єдине ціле. Забезпечення виробничої дисципліни здійснюється роботодавцем (керівником) або спеціально уповноваженими посадовими особами. Організація виробничого процесу та забезпечення виробничої дисципліни є ваговою складовою управлінської діяльності керівника підприємства. Дотримання виробничої дисципліни, так само як і технологічної та трудової є основним обов'язком працівників.

Технологічна дисципліна хоч і може розглядатися окремо, є важливою складовою трудової та виробничої дисципліни. Всі визначені нами види дисципліни праці є тісно

взаємопов'язаними та взаємообумовленими, що на практиці дозволяє термін «трудова дисципліна» використовувати у якості синоніму щодо терміна «дисципліна праці».

Технологічний процес визначається та, відповідно, регламентується документами технічного (технологічного) характеру: технічними правилами, технічними умовами, технічними стандартами тощо. Місце таких документів в системі нормативних актів продовжує оспорюватися. Деякі науковці норми технічного змісту категорично не визнають юридичними, особливо, якщо вони не перетинаються з конкретним виробничим процесом. Однак більш обґрунтованою та раціональною є практика визнання таких норм юридичними або техніко-юридичними. Один із дослідників технологічної дисципліни та технічних норм вказував, що технічні норми визначають науково обґрунтовані методи, способи, прийоми та засоби поводження із знаряддями праці, порядок виконання технологічних операцій. При цьому значна частина технічних норм закріплена у нормативно-правових актах, тому об'єктивно їх можна вважати юридичними нормами, оскільки вони санкціонуються державою та в конкретних трудових відносинах роботодавцем. [6, с. 42] Техніко-юридичні норми, що визначають той чи інший технологічний процес, є обов'язковими для використання при виготовленні продукції, яка обумовлюється цим процесом. Якщо, наприклад, нове обладнання або необхідність створення безпечних та здорових умов праці потребують запровадження принципово нових технічних норм, то роботодавець може, а інколи і зобов'язаний, на локальному рівні запровадити нові технічні правила (вимоги).

Відповідні локальні акти (технічні, технологічні норми) є сукупністю правил поведінки, що визначають вимоги роботодавця до найманого працівника щодо порядку поводження з виробничою технікою, обладнанням, готовою продукцією, а також його поведінку по відношенню до інших працівників, що задіяні з ним в одному технологічному процесі. Таким чином, технічні норми, які регламентують той чи інший технологічний процес, затверджені державою та (або) закріплені локальними нормативними актами можна вважати юридичними нормами із спеціальним змістом.

До нормативних актів, які регламентують технологічні процеси виробництва та містять технічні норми насамперед належать: 1) Будівельні норми (правила); 2) Державні стандарти; 3) Технічні регламенти; 4) Технічні умови (інструкції); 5) Технологічні інструкції та інші.

Будівельні норми (правила) - затверджений суб'єктом нормування підзаконний нормативний акт технічного характеру, що містить обов'язкові вимоги у сфері будівництва, містобудування та архітектури. Розроблення, погодження, затвердження, реєстрація і застосування будівельних норм здійснюється у відповідності із Законом України «Про будівельні норми» [7] від 5 листопада 2009 року. Будівельні норми у відповідності із вищезазначеним законом поділяються на державні та галузеві. Державні будівельні норми - нормативний акт, затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва. Галузеві будівельні норми - нормативний акт, затверджений міністерством в межах своїх повноважень у разі відсутності державних будівельних норм або необхідності встановлення вимог до будівництва окремих видів споруд, що конкретизують вимоги державних будівельних норм. Наприклад, з 1 січня 2017 року запроваджені нові Державні будівельні норми А.3.1-5:2016, які встановлюють загальні вимоги до організації будівельного виробництва під час нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту, технічного переоснащення будинків, будівель, споруд будь-якого призначення, їх комплексів або частин, лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури.

Державні стандарти України (ДСТУ) - стандарти, розроблені відповідно до чинного законодавства України, що встановлюють для загального і багаторазового застосування правила, загальні принципи або характеристики, які стосуються діяльності чи її результатів, з метою досягнення оптимального ступеня впорядкованості, розроблені на основі консенсусу та затверджені уповноваженим органом.

Державні стандарти України містять обов'язкові та рекомендовані вимоги. До обов'язкових належать: 1) вимоги, що забезпечують безпеку продукції для життя, здоров'я і майна громадян, її сумісність і взаємозамінність, охорону навколишнього природного середовища, і вимоги до методів випробувань цих показників; 2) вимоги техніки безпеки і гігієни праці з посиланням на відповідні санітарні норми і правила; 3) метрологічні норми, правила, вимоги та положення, що забезпечують достовірність і єдність вимірювань; 4) положення, що забезпечують технічну єдність під час розроблення, виготовлення, експлуатації (застосування) продукції; 5) поняття і терміни, що використовуються у сфері поводження з відходами, вимоги до класифікації відходів та їх паспортизації; 6) способи визначення складу відходів та їх небезпечності, методи контролю за станом об'єктів поводження з відходами, вимоги щодо безпечного для довкілля та здоров'я людини поводження з відходами, а також вимоги щодо відходів як вторинної сировини. Обов'язкові вимоги Державних стандартів підлягають безумовному виконанню органами державної виконавчої влади, всіма підприємствами, їх об'єднаннями, установами, організаціями та громадянами - суб'єктами підприємницької діяльності, на діяльність яких поширюється дія стандартів.

Рекомендовані вимоги державних стандартів України підлягають безумовному виконанню, якщо: 1) це передбачено чинними актами законодавства; 2) ці вимоги включено до договорів на розроблення, виготовлення та поставку продукції; 3) виготівником (постачальником) продукції зроблено заяву про відповідність продукції цим стандартам.

Державні стандарти України затверджуються центральним органом виконавчої влади з питань технічного регулювання, а державні стандарти в галузі будівництва та промисловості будівельних матеріалів - спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з будівництва та архітектури. Державні стандарти України підлягають державній реєстрації в центральному органі виконавчої влади з питань технічного регулювання.

Технічний регламент - законодавчий акт, прийнятий органом влади, що містить обов'язкові технічні вимоги або безпосередньо, або шляхом посилання на стандарти, або шляхом застосування взаємопов'язаних стандартів. В Україні технічний регламент - це закон України або нормативно-правовий акт, прийнятий Кабінетом Міністрів України, у якому визначено характеристики продукції або пов'язані з нею процеси чи способи виробництва, а також вимоги до послуг, включаючи відповідні положення, дотримання яких є обов'язковим. Технічний регламент може також містити вимоги до термінології, позначок, пакування, маркування чи етикетування, які застосовуються до певної продукції, процесу чи способу виробництва.

Метою розроблення і застосування технічних регламентів є захист життя та здоров'я людини, тварин, рослин, національної безпеки, охорони довкілля та природних ресурсів, запобігання недобросовісній практиці. Відповідність введених в обіг в Україні продукції, процесів та послуг технічним регламентам є обов'язковою. Вимоги, встановлені технічними регламентами, повинні відображати ризики стосовно споживачів, довкілля та природних ресурсів, які створюватиме невідповідність

продукції, процесів і послуг.

Технічні умови - це документи, що встановлюють технічні вимоги, яким повинен відповідати конкретний виріб, матеріал, речовина і т.д. Технічні умови є технічним документом, який розробляється за рішенням виробника або на вимогу споживача продукції. Цей нормативний документ є невід'ємною частиною комплексу конструкторської або іншої технічної документації на продукцію. Технічні умови розробляють на один конкретний виріб, матеріал, речовину або кілька конкретних виробів, матеріалів, речовин і т.п. Вимоги, встановлені технічними умовами, не повинні суперечити обов'язковим вимогам державних (міждержавних) стандартів, що поширюються на дану продукцію.

Технологічні інструкції - є основними технологічними документами, що визначають асортимент напівфабрикатів, які виробляються; вимоги до якості і норми витрат сировини; порядок проведення технологічних процесів; вимоги до упакування і маркування; умови і терміни зберігання та транспортування.

Технологічні інструкції вводяться одночасно зі стандартами (технічними умовами). Технологічна інструкція підприємства зобов'язана забезпечувати випуск виключно високоякісної продукції в суворій відповідності зі стандартами, технічними умовами або іншими нормативними документами, призначеними для використання в кожній конкретній галузі виробництва. Типова технологічна інструкція включає в себе опис характеристик виробів, вимог до процесу їх виготовлення, контролю над використанням обладнання та матеріалів.

Існують і інші види техніко-юридичних нормативних актів, які визначають ті чи інші особливості технології виробництва, забезпечують регламентацію технологічного процесу та є складовою технологічної і виробничої дисципліни та, відповідно, і трудової дисципліни. Слід відзначити, що вагомою складовою технологічного процесу є дотримання норм про охорону праці, які встановлюють нормативи безпеки виробничого процесу. В Україні діють правила безпеки в різних галузях народного господарства, які за своїм змістом мають більш технічний, ніж соціальний характер.

Відповідно до Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з охорони праці від 8 червня 2004 року № 151 [8], затверджено Показчик нормативно-правових актів з охорони праці [9]. У відповідному показнику здійснене спеціальне кодування нормативно-правових актів з охорони праці у відповідності із «Класифікацією видів економічної діяльності» (КВЕД), яка є складовою частиною державної системи класифікації і кодування техніко-економічної та соціальної інформації в Україні.

Підсумовуючи вищевикладене, можемо зробити наступні висновки: 1. Технологічна дисципліна є складовою частиною трудової та виробничої дисципліни. Всі види дисципліни праці є тісно взаємопов'язаними та взаємообумовленими, що на практиці потребує комплексного застосування положень про дисципліну праці у нерозривній єдності. 2. Регламентація технологічного процесу, дотримання якого, в свою чергу, забезпечує дотримання технологічної дисципліни, здійснюється за допомогою технічних норм, які цілком виправдано можна вважати юридичними нормами із спеціальним (технічним) змістом. 3. Необхідність застосування та вибір тих чи інших нормативних актів технічного змісту обумовлюється видом діяльності підприємства, галуззю промисловості, можливими та наявними ризиками тощо. Адаптація технологічного процесу до державних та галузевих стандартів, а також забезпечення на підприємстві технологічної дисципліни є обов'язком роботодавця (керівника), який він реалізує шляхом прийняття локальних актів технічного змісту та шляхом забезпечення організації контролю за виконанням централізованих та

локальних техніко-юридичних норм. 4. Технологічна дисципліна впливає на різні сфери трудових правовідносин, зокрема: правила технологічного процесу обумовлюють вимоги до робочої сили (при прийнятті на роботу; при здійсненні випробування та визначенні реальних професійних якостей працівника; при встановленні необхідності здійснювати професійне навчання, перенавчання або підвищення кваліфікації працівника тощо); правила технологічного процесу та технологічна дисципліна тісно взаємопов'язані із нормами про охорону праці, більшість питань якої регулюється техніко-юридичними нормами, які є невіддільною складовою технологічного процесу; норми технології виробництва та технологічної дисципліни впливають на технічне нормування праці, оплату праці, надання часу відпочинку та надання працівникам додаткових трудових та інших соціальних пільг та гарантій тощо. 5. Порухення працівником технологічної дисципліни, виходячи із можливих наслідків, є більш тяжким порушенням, ніж порушення більшості соціально-трудових норм, що, на жаль, належним чином не відображено у трудовому законодавстві і потребує подальшого дослідження та розробки пропозицій, щодо удосконалення майбутнього трудового законодавства.

Список використаної літератури

1.Филатов Н.А., Турченко В.Н. Труд и дисциплина. М., Политиздат, 1971. - 112 с.; Filatov N.A., Turchenko V.N. Trud i distsiplina. M.Polizdat, 1971. – 112 s.

2.Трошин А.Ф. Трудовая дисциплина и ее структура // Советское государство и право. – 1976. - № 4, С. 23-29; Troshin A.F. Trudova distsiplina i yeo struktura // Sovetskoye gosudarstvo i pravo. – 1976. - № 4, S. 23-29.

3.Сыроватская Л.А. Трудовое право, М.: ЮРИСТ. 1998. – 312 с.; Syrovatskaia L.A. Trudovoie pravo, M.: YURIST. 1998. – 312 s.

4.Толкунова В.Н., Гусов К.Н. Трудовое право России. М.: ЮРИСТ. 1995. - 448 с.; Tolkunova V.N., Gusov K.N. Trudovoie pravo Rossii. M.: YURIST. 1995. – 448 s.

5.Типовые правила внутреннего трудового распорядка для рабочих и служащих предприятий, учреждений, организаций // Утверждены Государственным комитетом СССР по труду и социальным вопросам по согласованию с ВЦСПС (постановление от 20.07.1984 года № 213) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0213400-84>; Tipovyye pravila vnutriennogo trudovogo rasporiadka dlia rabochikh i sluzhashchih priedpriatii, uchriehdientiy, organizatsiy // Utvierzhdienu Gosudarstviennym komitetom SSSR po trudu i sotsialnym voprosam po soglasovaniu s VTSSPS (postanovlieniie ot 20.07.1984 goda № 213).

6.Белинкин А.А. Технологическая дисциплина труда (правовые вопросы): Дис. на соиск. уч. степ. к.ю.н.: (12.00.05) / Томский государственный университет. – Томск, 2002. – 197 с.; Bielinkin A.A. Tiekhnologichieskaia distsiplina truda (pravovyye voprosy): Dis. na soisk. uch. stiep. k.yu.n.: (12.00.05) / Tomskii gosudarstviennyi univiersitiet. - Tomsk, 2002. - 197 s.

7.Закон України «Про будівельні норми» від 05 листопада 2009 року // ВВР України, 2010, № 5, ст. 41[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1704-17>; Zakon Ukrainy «Pro budivelni normy» vid 05 lystopada 2009 roku // VVR Ukrainy, 2010, № 5, st. 41.

8.Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з охорони праці / Затверджене наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 08.червня 2004 року № 151[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0778-04>; Polozhiennia pro Dierzhiavnyi riestr normatyvno-pravovyrih aktiv z okhorony pratsi vid 08 chervnia 2004 roku № 151.

9. Наказ Державної служби України з питань праці «Про затвердження Показчика нормативно-правових актів з охорони праці» від 15 січня 2018 року № 9 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0009880-18>; Nakaz Dierzhavnoi sluzhby z pytan pratsi «Pro zatverdzhennia Pokazchika normatyvno-pravovykh aktiv z okhorony pratsi» vid 15 sichnia 2018 roku № 9.

T. Vakhonieva

LEGAL NATURE AND THE VALUE OF TECHNOLOGICAL DISCIPLINE IN LABOR LAW

In the article the concept of technological discipline is investigated, its characteristic features and main components are determined. As a result of the research, various aspects of the concept of "discipline of labor" are considered and the peculiarities of the legal regulation of the technological process of production are analyzed. The basic normative acts containing the technical and legal norms are singled out, and the peculiarities of legal responsibility for violation of technological discipline in the context of labor discipline are established.

Key words: *discipline of labor, technological discipline, industrial discipline, labor discipline, technological process, technical norms.*

Стаття надійшла до редакції 20.05.2019 р.

УДК 340.1+378.4

Н. Л. Шелухин

О НАУЧНЫХ КОНФЕРЕНЦИЯХ В ОБЛАСТИ ПРАВА И НЕ ТОЛЬКО

В статье рассматриваются вопросы проведения научных конференций в области юриспруденции. Рассматривается классификация научных конференций, основные цели их проведения, выделяются основные этапы их проведения. Обращается внимание на проведение псевдонаучных конференций, приводятся и раскрываются их признаки. Вносятся предложения об унификации требований к проведению научных конференций, а так же их проведения только под эгидой Академии юридических наук Украины

Ключевые слова: *научная конференция, классификация конференций, цели и задачи конференций, Академия правовых наук Украины, псевдонаучные конференции, единая электронная библиотека материалов конференций.*

DOI 10.34079/2226-3047-2019-9-17-72-79

Ежегодно в Украине в области юриспруденции проводятся сотни конференций, в названии которых присутствует слово «научная». Их организаторами выступают университеты и другие высшие учебные заведения, научные заведения и исследовательские центры, общественные организации и объединения, органы власти и местного самоуправления, министерства и ведомства, промышленные предприятия и объединения и т.д. В работе этих конференций принимают участие физические и юридические лица Украины и зарубежных стран, международные организации и фонды различной направленности. Финансирование этих конференций происходит за